

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Naděždy Řehákové a soudců Mgr. Martina Kříže a JUDr. Ivanky Havlíkové v právní věci žalobce: **Komunistický svaz mládeže, o.s.**, se sídlem Praha 1, Politických vězňů 9, IČ: 00536679, zast. JUDr. Čestmírem Kubátem, CSc., advokátem se sídlem Praha 1, Maiselova 19, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 4, nám. Hrdinů 3, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12.10.2006 č.j.: VS-6590/SDR/1-2006

t a k t o:

- I. **Žaloba se zamítá.**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í:

Rozhodnutím označeným v záhlaví tohoto rozsudku (dále jen „napadené rozhodnutí“) žalovaný podle ust. § 12 odst. 3 písm. c) zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sdružování“), rozpustil občanské sdružení s názvem Komunistický svaz mládeže se sídlem Politických vězňů 9, 111 21 Praha 1. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný uvedl, že žalobce byl na základě § 12 odst. 3 zákona o sdružování vyzván dopisem ze dne 25.11.2005, aby upustil od nedovolené činnosti ve smyslu § 4 zákona o sdružování a aby o přijatých opatřeních informoval žalovaného do 31.12.2005. K této výzvě přistoupil žalovaný poté, co obdržel podnět upozorňující na činnost žalobce, konkrétně na údaje prezentované žalobcem na jeho webových stránkách. Žalovaný v předmětné výzvě upozornil žalobce, že záměry jeho činnosti zveřejněné na webových stránkách jsou jednak v kolizi s § 1 odst. 3 zákona o sdružování, dle kterého se tento zákon nevztahuje na sdružování občanů v politických stranách a v politických hnutích, čímž jde o sdružení nedovolené ve smyslu § 4 písm. b) zákona o sdružování, neboť sleduje dosahování svých cílů způsoby, které jsou v rozporu s ústavou a zákony, a dále s § 4 písm. a) zákona o sdružování, podle něhož nejsou dovolena sdružení, jejichž cílem je popírat nebo omezovat

osobní, politická nebo jiná práva občanů pro jejich národnost, pohlaví, rasu, původ, politické nebo jiné smýšlení, náboženské vyznání a sociální postavení, rozněcovat nenávisť a nesnášenlivost z těchto důvodů, podporovat násilí a nebo jinak porušovat ústavu a zákony. K uvedenému závěru dospěl žalovaný v souvislosti s dokumentem původně nazvaným „Politický program KSM,“ v rámci něhož bylo uvedeno, že žalobce usiluje o revoluční překonání kapitalismu a o nastolení ekonomických – odstranění soukromého vlastnictví výrobních prostředků a jeho nahrazení vlastnictvím společenským – a společenských – zavedení socialistické demokracie – podmínek pro budování socialismu jako prvního stupně k vytvoření společnosti komunistické, jejíž vybudování je konečným cílem. V Politickém programu KSM bylo rovněž uvedeno, že žalobce si je vědom toho, že kapitalismus nemůže být jednoduše reformován, a proto bojuje za revoluční svržení kapitalistického řádu masami pracujících. Na výzvu žalovaného reagoval žalobce vyjádřením z 28.2.2006, jehož přílohou bylo aktualizované znění Politického programu KSM spočívající ve změně jeho názvu na „Program KSM“ a v nahrazení formulací „KSM *usiluje* o revoluční překonání kapitalismu.....“ a „KSM proto *bojuje* za revoluční překonání kapitalismu.....“ formulacemi „KSM *stojí na straně úsilí* o revoluční překonání kapitalismu....“ a „KSM proto *stojí na straně úsilí* o revoluční překonání kapitalismu.“ Žalobce ve vyjádření uvedl, že ačkoliv se neztotožňuje námitkami žalovaného, provedl upřesnění předmětného dokumentu, aby neumožňoval ministerstvem podsouvaný výklad. Po posouzení předloženého „Programu KSM“ dospěl žalovaný k závěru, že žalobce nereagoval v plném rozsahu na jeho výzvu, a proto bylo zahájeno řízení o rozpuštění žalobce na základě § 12 odst. 3 zákona o sdružování. O zahájení řízení byl žalobce vyrozuměn dopisem ze dne 20.7.2006 s tím, že má právo se seznámit s podklady rozhodnutí a vyjádřit se k nim. Z vyjádření žalobce k zahájenému řízení, jež bylo žalovanému doručeno dne 6.9.2006, vyplývá, že žalobce považuje zahájené řízení za neoprávněné a požaduje jeho zastavení s odkazem na opětovně připojené stanovisko žalobce z 3.8.2006. V tomto stanovisku se uvádí, že v podkladech pro rozhodnutí žalovaného použitý vývod, že žalobci jde o jiný způsob ustanovování politické reprezentace státu, je pouze vývodem žalovaného; lze konstatovat, že pokud však jde komukoli o jiný způsob ustanovování politické reprezentace a proces ustanovování je konformní s demokratickým a právním státem, s aktuálním ústavním pořádkem, nejedná se o protizákonnou skutečnost. Cílem žalobce není účast ve volbách, navíc není právně relevantně doloženo, která část stanov či Programu KSM by měla představovat usilování o činnost vyhrazenou politickým stranám či hnutím. Žádné takové ustanovení ve stanovách a programu žalobce neexistuje. Dále je s odkazem na stanov, které by dle názoru žalobce měly být jako jediné posuzovány, namítáno, že žalobce svým programem neusiluje o omezování práv, prosazování nesnášenlivosti atd., neboť jeho cílem je naopak skutečné rozvinutí naplňování všech práv a svobod. Přitom se poznamenává, že v dokumentu žalobce se nikde neobjevuje hlásání násilí. Žalobce odmítl, že by vyzýval k jinému boji než politickému. Ve stanovisku ze dne 3.8.2006 žalobce rovněž reagoval na vědecká stanoviska Ústavu státu a práva Akademie věd ČR, Západočeské univerzity v Plzni a politologa PhDr. Zdeňka Zbořila, vyžádaná žalovaným. V této souvislosti byl za podjatého označen zpracovatel stanoviska Ústavu státu a práva Akademie věd ČR s tím, že se jedná o jeho osobní stanovisko a nikoli o stanovisko ústavu. Žalovaný v napadeném rozhodnutí poukázal na znění úvodní části „Programu KSM“, v níž se uvádí, že žalobce stojí na straně úsilí o revoluční překonání kapitalismu a o nastolení ekonomických – odstranění soukromého vlastnictví výrobních prostředků a jeho nahrazení vlastnictvím společenským – a společenských – zavedení socialistické demokracie – podmínek pro budování socialismu jako prvního stupně k vytvoření společnosti komunistické, jejíž vybudování je konečným cílem. Poté žalovaný upozornil na to, že podle § 12 odst. 3 zákona o sdružování je pro uplatnění postupu ze strany ministerstva rozhodující činnost občanského sdružení a nikoli znění jeho stanov. Za tu je pak třeba nepochybně považovat

i veřejnou prezentaci programu, který konkretizuje obecná ustanovení stanov. Pokud by tomu tak nebylo, bylo by popřeno samotné ust. § 4 zákona o sdružování, výslovně vylučující dosahování cílů, porušujících mj. ústavu a zákony. Žalovaný se následně zabýval výše uvedenými formulacemi obsaženými v „Programu KSM,“ které i nadále připouští zapojení žalobce do aktivit neslučitelných s ochranou práva každého jednotlivce garantovaného v čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“). Přihlášení se k úsilí, které směřuje k popření práva soukromého vlastnictví výrobních prostředků, je dle žalovaného neslučitelné se základními demokratickými principy. Jak přitom vyplývá z čl. 9 odst. 2 Ústavy České republiky (dále jen „Ústava“), změna podstatných náležitostí demokratického právního státu, mezi jehož atributy se dle čl. 1 Ústavy ČR řadí ochrana práv a svobod člověka a občana, je přitom nepřijatelná. Na základě těchto skutečností je dle žalovaného třeba vyloučit snahy jakéhokoliv subjektu, jež by byly porušením výše uvedené ústavní úpravy, vycházející z principů vyjádřených mimo jiné v Evropské úmluvě o lidských právech a základních svobodách (dále jen „Úmluva“). Proto nelze akceptovat ani vyjádření žalobce, podle něhož změny uspořádání společnosti by měly proběhnout demokraticky v souladu s aktuálním právním řádem s tím, že žalobce odmítá, že by vyzýval k jinému boji než politickému. Úsilí o změny prováděné výše uvedenými metodami je legální pouze v případě, kdy neútočí proti některému ze základních principů chráněných mezinárodními úmluvami a ústavním pořádkem. Argumentuje-li žalobce tím, že jeho záměry se týkají pouze vlastnictví výrobních prostředků a nikoliv vlastnictví komplexně, neboť když hovoří o společenském vlastnictví výrobních prostředků, má tím na mysli výrobní prostředky nezbytné a rozhodující pro vývoj společnosti, o jejichž rozsahu a formách vlastnictví by bylo demokraticky rozhodnuto v souladu s právním řádem, není v této argumentaci zohledněno, že právo ve smyslu čl. 11 odst. 1 Listiny dopadá na veškerý majetek bez ohledu na jeho charakter, tedy rovněž bez ohledu na to, jde-li o soukromé vlastnictví k výrobním prostředkům či nikoliv. Odstranění soukromého vlastnictví výrobních prostředků a jeho nahrazení vlastnictvím společenským tudíž nepřichází v úvahu. Ačkoliv výklad uplatněný žalobcem nemá dle názoru žalovaného vliv na jiné posouzení věci, žalovaný pro úplnost poznamenal, že za rozhodný je třeba vždy považovat text posuzovaného dokumentu, který je v daném případě zcela jednoznačný. Žalovaný uzavřel, že záměr výslovně vyjádřený v „Programu KSM“ je v rozporu s § 4 písm. a) zákona o sdružování, podle něhož nejsou dovolena sdružení, jejichž cílem je jinak porušovat ústavu a zákony. Za těchto okolností žalovanému nezbylo, než aby v souladu s čl. 20 odst. 3 Listiny rozhodl o rozpuštění žalobce. Co se týče blíže nezdůvodněné námitky, v níž žalobce označil za podjatého zpracovatele stanoviska Ústavu státu a práva Akademie věd ČR, žalovaný vycházel z toho, že v případě tohoto stanoviska nejde o znalecký posudek ve smyslu § 56 správního řádu, nýbrž o vědecké stanovisko vyžádané s ohledem na zvažované důvody k rozpuštění žalobce. Uplatnění institutu vyloučení z projednávání a rozhodnutí věci ve smyslu § 14 odst. 7 správního řádu bylo tudíž nedůvodné. Napadené rozhodnutí v závěru obsahuje poučení o tom, že proti němu lze podat ve lhůtě do 30 dnů od doručení žalobu k Městskému soudu v Praze.

Žalobou ze dne 14.11.2006, podanou u Městského soudu v Praze, se žalobce domáhal zrušení napadeného rozhodnutí. V žalobě předně namítl, že podle speciálních ustanovení § 12 odst. 3 a 4 zákona o sdružování je v daném případě možno podat opravný prostředek výlučně k Nejvyššímu soudu, a to do dvou měsíců od doručení rozhodnutí správního orgánu, a řízení se vede podle občanského soudního řádu, nikoli podle soudního řádu správního. Ust. § 12 odst. 4 zákona o sdružování má dle přesvědčení žalobce jako *lex specialis* přednost před soudním řádem správním (*lex generalis*), podle něhož bylo zřejmě formulováno poučení o opravném prostředku obsažené v napadeném rozhodnutí. Z uvedených důvodů žalobce

namítl věcnou nepříslušnost Městského soudu v Praze k řízení o podané žalobě, přičemž uvedl, že žalobu z opatrnosti zaslal též Nejvyššímu soudu.

Poté žalobce v podané žalobě stručně shrnul dosavadní průběh řízení, jež vyústilo ve vydání napadeného rozhodnutí. Ve stručnosti konstatoval rovněž obsah odborného vyjádření PhDr. Zdeňka Zbořila, vyjádření JUDr. Milana Kindla, CSc., a Stanoviska Ústavu státu a práva Akademie věd ČR k některým částem Programu KSM z hlediska jejich slučitelnosti s Ústavou ČR, popř. se zákonem o sdružování ze dne 30.6.2006, které vypracoval JUDr. Jiří Grospič, CSc. Žalobce má za to, že žalovaný se v napadeném rozhodnutí z těchto tří odborných vyjádření přiklonil ke stanovisku experta JUDr. Jiřího Grospiče, CSc., a se zbylými se v rozporu se zákonem nijak nevypořádal. Objektívni názor na vědecký profil JUDr. Jiřího Grospiče, CSc., si dle žalobce lze učinit srovnáním jeho současných ideologických názorů s jeho teoretickými právními názory z období tzv. nesvobody. Žalobce na tomto místě poukázal na komentář jmenovaného autora k čl. 7 Ústavy ČSSR, publikovaný rok před listopadem 1989, a uvedl, že teoretické práce jmenovaného experta jsou tendenční. Expert ve svém vyjádření, o které se žalovaný opřel, nerozlišuje různá pojetí pojmu vlastnictví, a proto i u žalobce pokládá za samozřejmé ztotožnění společenskovedního nazírání na soukromé či společenské vlastnictví s občanskoprávním institutem vlastnického práva, ačkoliv je zjevné, že Program KSM není dokumentem právním. I kdyby tomu tak bylo a žalobce by ve svém programu skutečně ztotožňoval společenskovední pojetí vlastnictví s vlastnickým právem, tak by se JUDr. Grospič, CSc., jako právní expert musel zabývat i takovými podstatnými právními otázkami, jako zda má žalobce v programu vyvlastňování ve veřejném zájmu nebo ne, na základě zákona či nikoliv a zda za náhradu nebo bez ní.

Žalobce namítá, že v českém právním řádu není soukromé ani společenské vlastnictví definováno; jedná se o teoretické pojmy. Uvádí, že právní regulace chování vlastníka v zájmu společnosti tiskne jeho vlastnickému právu společenský charakter. Dochází tak k zespolečenštění soukromého vlastnictví. Do té míry, do jaké stát tímto způsobem posiluje společenskou povahu vlastnictví, zároveň oslabuje soukromý charakter vlastnictví – nahrazuje soukromé vlastnictví společenským. Zejména o tom je celý právní řád. Žalobce je toho názoru, že soukromé vlastnictví v krystalicky čisté podobě je dnes již jen to, které pochází ze zločinu. Naopak konkrétní vlastnické právo státu může mít i soukromou povahu podle toho, jakým cílům slouží. Expert povoláný žalovaným (míněno JUDr. Grospič, CSc.) podsouvá žalobci pojetí vlastnictví, které bylo jednou z nejvýznamnějších stalinských deformací marxismu, patrně proto, že sám dosud žije v jejím zajetí. Právě podle stalinské koncepce došlo ke ztotožnění společenskovedního pojetí vlastnictví s vlastnictvím v právním smyslu a k dělení vlastnictví na socialistické a nesocialistické, na druhy a formy, z nichž nejvyšší formou mělo být socialistické státní vlastnictví údajně vylučující vykořisťování člověka člověkem. Stanovisko JUDr. Grospiče, CSc., je sice žalovaným prezentováno jako vědecké stanovisko Ústavu státu a práva AV ČR, ale ve skutečnosti jde jen o současný osobní názor jednoho z jeho pracovníků, který není výsledkem vědecké rozpravy kolektivu uzavřené objektivním způsobem. Stanovisko není zpracováno lege artis, nemá zákonné náležitosti znaleckého posudku, je pro toto řízení právně irelevantní a nemůže být podkladem pro rozhodnutí.

Ačkoliv žalovaný v napadeném rozhodnutí dospěl k závěru, že „Program KSM“ je v rozporu s ust. § 4 písm. a) zákona o sdružování, neboť jinak (než způsoby uvedené v tomto ustanovení) porušuje ústavu a zákony, k odůvodnění tohoto tvrzení dle mínění žalobce neuvedl jedinou větu z programu, ani jediný skutek, ani jedinou právní normu, kterou měl žalobce při své činnosti porušit. Žalovaný v odůvodnění rozhodnutí uvedl pouze to, že

pro uplatnění postupu ze strany ministerstva je rozhodující činnost občanského sdružení a nikoli znění jeho stanov. Za tu je pak třeba považovat i veřejnou prezentaci programu, který konkretizuje obecná ustanovení stanov. Žalovaný tak zaměnil vyslovení názoru se skutkem. Aby však mohl být zahájen proces vedoucí k rozpuštění občanského sdružení podle § 12 odst. 3 zákona o sdružování, musí občanské sdružení vyvíjet činnost, která je vyhrazena politickým stranám či hnutím nebo která je v rozporu s ust. § 4 nebo § 5 tohoto zákona. Jenže politické strany nemají monopol na vyjádření a šíření svých názorů, byť i politických, a na vyslovení cíle nahradit soukromé vlastnictví společenským také není nic nezákonného ani protiústavního. Proto nelze naplnit podmínku pro rozpuštění občanského sdružení ve smyslu § 12 odst. 3 zákona o sdružování zveřejněním Programu KSM. Vyslovení a zveřejnění názoru není činnost (konkrétní jednání, skutek) a už vůbec ne činnost ve smyslu citovaného ustanovení.

Žalobce dále namítl, že podle čl. 17 odst. 2 Listiny má každý právo vyjadřovat své názory slovem, písmem, tiskem, obrazem nebo jiným způsobem, jakož i právo svobodně vyhledávat, přijímat a rozšiřovat ideje a informace bez ohledu na hranice státu. Pod pojmem každý se rozumí nejen fyzická osoba, ale též každá právnická osoba, kterou je i žalobce. Svoboda projevu a právo na informace pak mohou být omezeny jedině zákonem vydaným podle banketního ustanovení čl. 17 odst. 4 Listiny. Žalovaný přitom ve svém rozhodnutí neuvedl, které zákonné ustanovení žalobce ve svém programu, resp. jakým konkrétním skutkem toto právo a tuto svobodu porušil. Právo na svobodu projevu, zahrnující mimo jiné svobodu zastávat názory a rozšiřovat informace nebo myšlenky bez zasahování státních orgánů a bez ohledu na hranice, je zakotveno též v čl. 10 Úmluvy, jakož i v čl. 19 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech. K argumentaci žalovaného stran zapojení žalobce do aktivit neslučitelných s ochrannou práva jednotlivce garantovaného v čl. 11 odst. 1 Listiny žalobce poznamenal, že podle čl. 11 odst. 2 Listiny zákon stanoví, který majetek nezbytný k zabezpečení potřeb celé společnosti, rozvoje národního hospodářství a veřejného zájmu smí být jen ve vlastnictví státu, obce nebo určených právnických osob. Přitom je obecně známo, že už nyní existují zákony, které upravují postavení a právní poměry státních podniků, jež hospodaří s majetkem státu (např. zákon č. 77/1997 Sb., o státním podniku nebo zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích). Žalobce je přesvědčen, že nikoli jeho stanovisko, ale názor vyjádřený v napadeném rozhodnutí je s ustanovením výše uvedeného článku Listiny v rozporu. Poukázal rovněž na znění čl. 1/1 Dodatkového protokolu k Úmluvě, vyhlášeného pod č. 209/1992 Sb., podle něhož nikdo nemůže být zbaven veřejného majetku s výjimkou veřejného zájmu a za podmínek, které stanoví zákon a obecné zásady mezinárodního práva. Stanovení limitů pro zbavení vlastnictví se tedy ponechává k volnému posouzení státu a podléhá podmínkám, které text stanovil s cílem chránit jednotlivce proti svévolným zásahům do vlastnického práva. Evropský soud pro lidská práva pak pojem veřejného zájmu chápe široce - tento pojem může naplňovat jakákoli legitimní politika sociálně ekonomického nebo jiného charakteru a zvláště politika sociální spravedlnosti. Žalobce se dovolává rovněž čl. 1/2 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech, jakož i čl. 1/2 Mezinárodního paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech, vyhlášených pod č. 120/1976 Sb., v nichž se stanoví, že všechny národy mohou pro své vlastní cíle svobodně disponovat svým přírodním bohatstvím a zdroji bez újmy na jakýchkoli závazcích z mezinárodní hospodářské spolupráce, založené na vzájemné výhodnosti a mezinárodním právem. V žádném případě nesmí být národ zbaven svých vlastních prostředků k životní existenci.

V závěru podané žaloby shrnuje žalobce, že:

- poučení o možnosti podat opravný prostředek obsažené v napadeném rozhodnutí je v rozporu s ust. § 12 odst. 3 a 4 zákona o sdružování a v rozporu s ústavně i mezinárodně uznávaným lidským právem na spravedlivý proces,
- napadené rozhodnutí o rozpuštění žalobce je v rozporu s ústavně zaručenou svobodou projevu tohoto sdružení a s jeho právem vyhledávat a šířit informace (čl. 17 Listiny) vč. informací o tom, že zákonem lze stanovit, který majetek nezbytný k zabezpečování potřeb celé společnosti, rozvoje národního hospodářství a veřejného zájmu smí být jen ve vlastnictví státu, obce nebo určených právnických osob (čl. 11 odst. 2 Listiny), a že kdokoli může být zbaven majetku ve veřejném zájmu a za podmínek stanovených zákonem a obecnými zásadami mezinárodního práva (podle čl. 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě),
- napadené rozhodnutí je v rozporu s právem každého se svobodně sdružovat podle čl. 20 Listiny a zákona o sdružování.

Žalovaný navrhl, aby soud podanou žalobu zamítl. Ve vyjádření k žalobě nejprve uvedl, že ke vzniku žalobce došlo dne 6.12.1993 jeho registrací u Ministerstva vnitra provedenou podle zákona o sdružování. Žalovaný se začal zabývat údajnými nedovolenými aktivitami žalobce na základě podnětu k rozpuštění žalobce podaného Policií ČR ze dne 17.10.2005, ve kterém policejní orgán dospěl k závěru, že činnost žalobce je v rozporu s § 4 písm. a) a b) zákona o sdružování, a to ve spojitosti s dokumenty zveřejněnými na webových stránkách žalobce, zejména s materiálem nazvaným „Politický program KSM,“ jehož název byl po aktualizaci změněn na „Program KSM.“ Žalovaný ve vyjádření poukázal na to, že řízení o obsahově totožné žalobě, kterou žalobce podal u Nejvyššího soudu, bylo usnesením tohoto soudu z 15.2.2007 zastaveno. Důvody, o které se opírá podaná žaloba, dle názoru žalovaného ve své podstatě opakují důvody obsažené ve vyjádření žalobce k zahájení řízení o jeho rozpuštění a spočívají především ve výhradách vůči zpracovateli jednoho z odborných stanovisek vyžádaných v dané věci ministerstvem, JUDr. Grospiče, CSc., a dále ve ztotožnění činnosti a prezentace cílů žalobce vyjádřených v jeho programu s tím, že ze strany žalobce tak bylo využito práva na svobodu projevu, zahrnující mimo jiné svobodu zastávat názory a rozšiřovat informace nebo myšlenky bez zasahování státních orgánů. V neposlední řadě žalobce poukazuje na čl. 11 odst. 2 Listiny. Ve vztahu k těmto žalobním námitkám by podle žalovaného bylo možné odkázat na napadené rozhodnutí, v jehož odůvodnění jsou v souladu s § 68 odst. 3 správního řádu jednoznačně vyjádřeny úvahy, jimiž se žalovaný při jeho vydání řídil. V napadeném rozhodnutí jsou citovány jak záměry žalobce týkající se jeho předpokládaných aktivit ve smyslu „Programu KSM,“ které je třeba považovat za nedovolené, tak právní normy, s nimiž jsou tyto v kolizi. Výhrady žalobce směřující vůči JUDr. Grospičovi, CSc., jsou pokládá žalovaný za zjevně irelevantní s tím, že předmětné stanovisko bylo vyžádáno pro účely dílčích podkladů, nikoli jako znalecký posudek ve smyslu § 56 správního řádu. Nelze pominout ani skutečnost, že stanovisko bylo vydáno jako stanovisko Ústavu státu a práva AV ČR a bylo podepsáno jeho ředitelem. Ani stanoviska PhDr. Zdeňka Zbořila a proděkana Právnické fakulty Západočeské univerzity v Plzni ve vazbě na vyjádření žalobce a jeho aktualizovaný program činnosti nebyla jednoznačná a nevyvrátila tak žalovaným zastávaný názor o existenci důvodů pro rozpuštění žalobce. Žalovaný má za to, že svoboda projevu v sobě zahrnuje i právo na prezentování názorů, které jsou diskutabilní či kontroverzní, avšak i tato svoboda musí mít svoje limity, které je třeba spatřovat ve vazbě na programové cíle (žalobce) spočívající v odstranění základních demokratických principů promítnutých v Ústavě, Listině a nakonec i v § 4 zákona

o sdružování. Co se týče výkladu záměrů žalobce týkajícího se majetku, je třeba jeho zúžení považovat za ryze účelové. Pro toto zúžení nelze v „Programu KSM“ nalézt oporu.

Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobcem uplatněných žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 s.ř.s.). Po provedeném řízení dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.

Ze správního spisu předloženého soudu žalovaným vyplynuly tyto, pro posouzení věci rozhodné skutečnosti:

Dne 21.10.2005 byl žalovanému doručen podnět k rozpuštění žalobce podaný Policií ČR. Policejní orgán v podnětu uvedl, že při výkonu své činnosti zjistil, že žalobce porušuje ustanovení zákona o sdružování. Z analýzy textů zveřejňovaných žalobcem bylo zjištěno, že žalobce je politickou organizací, přestože není registrován jako politická strana nebo politické hnutí. Policie poukázala na znění Politického programu KSM zveřejněného na webových stránkách žalobce, které k podnětu připojila jako přílohu. V něm se uvádí, že žalobce usiluje o revoluční překonání kapitalismu a o nastolení ekonomických – odstranění soukromého vlastnictví výrobních prostředků a jeho nahrazení vlastnictvím společenským - a společenských – zavedení socialistické demokracie – podmínek pro budování socialismu jako prvního stupně k vytvoření společnosti komunistické, jejíž vybudování je konečným cílem. Dále se v něm uvádí, že žalobce si je vědom toho, že kapitalismus nemůže být jednoduše reformován, a proto bojuje za revoluční svržení kapitalistického řádu masami pracujících. Policejní orgán mj. v podnětu uvedl, že žalobce výslovně neříká, jakou formu má revoluce mít a jaké prostředky třídního boje se mají použít, zásadně však odkazuje na učení Marxe, Engelse a Lenina. Již ve svém politickém programu prohlašuje, že je organizací vycházející z učení Marxe, Engelse, Lenina a dalších významných myslitelů komunistického hnutí. K marxismu-leninismu se žalobce otevřeně hlásí a propaguje jej jak podrobným vysvětlováním jeho základů, tak četnými citacemi z děl Marxe, Engelse a Lenina na významných místech (záložka „Marxismus“ přímo na hlavní stránce webové prezentace žalobce). V těchto materiálech se nepokrytě hovoří o násilné revoluci a ozbrojeném boji proti demokratickému zřízení. Jestliže žalobce propaguje revoluční svržení vlády, aniž by formu revoluce upřesnil, a zároveň se odvolává na osobu Lenina, který, jak je každému známo, vedl násilnou revoluci a nastolil za pomoci teroru extrémně nedemokratický režim, je dle Policie nepochybné, že žalobce propaguje revoluci násilnou. Z textů zveřejněných žalobcem vyplývá, že žalobce se k ideologii marxismu-leninismu nestaví neutrálně, že mu nejde o pouhé informování veřejnosti o marxismu-leninismu nebo o publikaci historických dokumentů. Žalobce marxismus-leninismus úmyslně propaguje a snaží se jej uskutečnit, což dokazují formální znaky (existence politického programu), ale také použitá vyjádření (obraty jako „KSM bojuje“, „KSM usiluje“ a „Cílem je“). Pro marxismus-leninismus je přitom typické, že počítá s revolučním přechodem od kapitalismu k socialismu a poté ke komunismu, hlásá nutnost třídního boje a potřebu diktatury proletariátu. Hlásá rovněž třídní zášť, zejména vůči buržoazii. V zemích, které marxisticko-leninský program realizovaly, docházelo k brutálnímu potlačování lidských práv. Marxisté-leninisté však tyto zločiny často relativizují nebo se je snaží popírat. Všechny tyto charakteristiky je podle Policie možno vysledovat v materiálech zveřejňovaných žalobcem. Žalobce se velmi sporadicky od některých prvků marxismu-leninismu navenek distancuje. Například o třídním boji tvrdí, že jej nepropaguje, přestože se současně velmi často a obsáhle hlásí k dílu Lenina, vč. pasáží propagujících třídní boj. Z analýzy textů žalobce tak dle policejního orgánu vyplývá, že se jedná o pouhé maskování

skutečného programu a cílů žalobce, aby se vyhnul právnímu postihu. Jestliže žalobce opakovaně uvádí, že jeho cílem je svržení politického systému a zároveň že k této revoluci má vést třídní boj, nelze učinit jiný závěr, než že žalobce třídní boj propaguje. Pokud by s názorem Stalina žalobce nesouhlasil, neodkazoval by na něj, stejně jak na názory Lenina a zbylých klasiků a neuváděl by je jako autoritu. Samotné odkazování na Lenina a Stalina jako na autority, i když se oba zapsali do historie jako diktátoři a masoví vrazi, lze brát jako doklad postoje žalobce k demokratickým hodnotám a lidským právům. Policejní orgán ve svém podnětu rovněž uvedl, že časopis žalobce Mladá pravda krom výše uvedeného soustavně propaguje nedemokratické režimy na Kubě a v KLDŘ. Na stránkách Mladé pravdy jsou otiskovány vlastní nebo převzaté oslavné články o tamějších režimech, jejichž nedemokratičnost je popírána. Policejní orgán proto dospěl k závěru, že jsou dány důvody k rozpuštění žalobce dle § 12 odst. 3 písm. c) zákona o sdružování, neboť jeho činnost je v rozporu s § 4 písm. a) a b) téhož zákona. Shora uvedenými příklady je podle policejního orgánu doloženo, že žalobce je sdružení, jehož cílem je popírat nebo omezovat práva občanů pro jejich politické smýšlení a sociální postavení (zejména buržoazie a politických oponentů komunismu), rozněcovat proti nim nenávisť a nesnášenlivost (třídní boj, který žalobce nikoli popisuje, nýbrž propaguje), podporovat násilí (násilná revoluce) a sledovat dosahování tohoto cíle způsoby, které jsou v rozporu s ústavou a zákony (revoluce, diktatura proletariátu). Zároveň policejní orgán podotkl, že snaha o svržení politického systému a nastolení jiného způsobu ustanovování politické reprezentace státu je z hloubky věci činností, kterou zákonodárce vyhradil politickým stranám a hnutím ve smyslu § 12 odst. 3 písm. a) zákona o sdružování. Tuto činnost však policejní orgán pokládá za podružnou vzhledem k tomu, že se jedná o činnost tak jako tak zakázanou.

V upozornění a výzvě vydané dne 25.11.2005 podle § 12 odst. 3 zákona o sdružování žalovaný vyrozuměl žalobce o tom, že obdržel podnět Policie ČR poukazující na některé aspekty činnosti žalobce. Žalovaný dále poukázal na obsah dokumentu „Politický program KSM“ zveřejněného na webových stránkách žalobce. Z něj žalovaný dovozuje, že žalobce usiluje o nastolení jiného způsobu ustanovování politické reprezentace státu. Tento záměr však nelze uskutečnit bez vazeb, k nimž dochází v procesu realizace činnosti vyhrazené politickým stranám a politickým hnutím na základě § 1 odst. 1 zákona č. 494/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích. Žalovaný má z uvedeného důvodu za to, že se v daném případě jedná o sdružování za účelem účasti na politickém životě společnosti, které je však s ohledem na výše uvedené z působnosti zákona o sdružování, podle něhož žalobce vznikl, vyloučeno, neboť podle § 1 odst. 3 zákona o sdružování se tento zákon nevztahuje na sdružování občanů v politických stranách a politických hnutích. V souvislosti s politickým programem, o jehož realizaci žalobce usiluje, dle názoru žalovaného dochází zároveň ke kolizi žalobce s ust. § 4 zákona o sdružování. Na základě četných citací z děl Marxe, Engelse a Lenina, z jejichž učení žalobce vychází, nelze než konstatovat, že žalobce se k ideologii marxismu-leninismu nestaví neutrálně, že mu nejde o pouhé informování veřejnosti o marxismu-leninismu nebo o publikaci historických dokumentů, nýbrž o jeho úmyslnou propagaci, a to v kontextu se záměry vyjádřenými v Politickém programu KSM. Je-li pro marxismus-leninismus typické, že ve spojitosti s revolučním přechodem od kapitalismu k socialismu a poté ke komunismu hlásá nutnost násilné revoluce, třídního boje a potřebu diktatury proletariátu, jakož i třídní zášť, je nepochybné, že žalobce svým programem usiluje o několik ze shora uvedených cílů, pro něž není existence občanského sdružení dovolena. Za tohoto stavu dospěl žalovaný k závěru, že žalobce je organizací uvedenou v § 1 odst. 3 zákona o sdružování a dále že jde o sdružení, jehož cílem je jinak porušovat ústavu a zákony a dosahovat svých cílů způsoby, kterou jsou v rozporu s ústavou a zákony (§ 4 písm. a/ a b/ zákona o sdružování), takže jsou dány důvody pro postup dle § 12

odst. 3 téhož zákona. Žalovaný proto vyzval žalobce, aby upustil od nedovolené činnosti ve smyslu § 4 zákona o sdružování a aby jej o přijatých opatřeních informoval do 31.12.2005.

V odpovědi na výzvu žalovaného ze dne 25.11.2005, datované dnem 28.2.2006, žalobce mimo jiné uvedl, že uvedený krok žalovaného vyvolal zásadní nesouhlas velké části společnosti, kdy petici na podporu žalobce podepsaly tisíce občanů České republiky. Velký ohlas zaznamenala iniciativa žalovaného i v zahraničí. Žalobce má za to, že jeho činnost probíhala a probíhá zcela v souladu se zákonem. Svou činnost odvíjí od stanov, které jsou jeho hlavním dokumentem a které byly schváleny žalovaným. Žalobce rovněž poukázal na to, že zpochybňování charakteru občanského sdružení se týká pouze jeho a ne jiných mládežnických organizací blízkých politickým stranám, které v České republice působí, jako jsou Mladí konzervativci, Mladí sociální demokraté či Mladí křesťanští demokraté. Proklamace prezentované v měsíčníku žalobce Mladá pravda nejsou oficiálními dokumenty a stanovisky žalobce jako občanského sdružení, nýbrž se jedná o realizaci základních ústavních práv a svobod, konkrétně svobody projevu a práva na informace ve smyslu čl. 17 Listiny. Žalobce odmítá, že by jeho činnost byla realizací práva občanů na sdružování v politických stranách a v politických hnutích. Závěr žalovaného, že žalobce je sdružením, jehož cílem je jinak porušovat ústavu a zákony a dosahovat svých cílů způsoby, které jsou v rozporu s ústavou a zákony, hodnotí žalobce jako nepodložený a účelový, přičemž uvádí, že svou činnost zakládá na demokratických principech, které má rovněž zakotveny ve stanovách. Přestože příslušné orgány žalobce projednaly námitky žalovaného a neztotožnily se s nimi, upřesnily znění dokumentů KSM, aby tyto neumožňovaly žalovaným podsouvaný výklad. Jako přílohu svého vyjádření žalobce připojil aktualizovaný „Program KSM.“

Žádostí ze dne 29.5.2006 požádal žalovaný o vyjádření v dané věci JUDr. Jaroslava Zachariáše, CSc., ředitele Ústavu státu a práva AV ČR, JUDr. Milana Kindla, CSc., proděkana Právnické fakulty Západočeské univerzity v Plzni, a PhDr. Zdeňka Zbořila, prorektora Vysoké školy politických a společenských věd, s.r.o. v Kolíně.

PhDr. Zdeněk Zbořil v odborném vyjádření z oboru politologie a historie ze dne 16.6.2006 mimo jiné konstatoval, že teze o překonání kapitalismu revoluční cestou obsažená v aktualizovaném programu KSM je příliš nejasná a zjednodušující, protože jednak odkazuje na veřejnosti známý historický kontext pojmu revoluce, jehož součástí jsou např. Velká francouzská revoluce, její jakobínský teror, Pařížská komuna 1871 či Velká říjnová revoluce roku 1917 v Rusku, ale i další revoluční změny politických režimů v zemích střední a východní Evropy po 2. světové válce.

JUDr. Milan Kindl, CSc., ve vyjádření k Programu KSM ze dne 29.6.2006 uvedl, že nahrazení slovního spojení „usiluje o revoluční překonání“ spojením „stojí na straně úsilí o revoluční překonání“ představuje snad jen to, že namísto vlastního úsilí bude podporováno úsilí jiných, i tuto změnu však nelze dovést nesporně („stojí na straně“ může logicky znamenat i aktivní připojení apod.). Za klíčový ovšem JUDr. Milan Kindl, CSc., považuje použitý termín revoluce, resp. revoluční. Tento termín v obecném jazyce představuje zásadní komplexní změnu systému, zde zřejmě společenského. Že má jít o zásadní a komplexní změnu v systému právě společenského a ne jiného lze jednoznačně dovést právě z toho, že má jít o revoluční překonání kapitalismu. V zásadě ovšem každý má právo usilovat ústavně konformními prostředky o třeba i zásadní a komplexní změnu společenského systému, pochopitelně ovšem v rámci čl. 5 a dalších Ústavy, jakož i v rámci čl. 2 odst. 1 nebo čl. 3 odst. 1 a dalších Listiny. Program (žalobce) nepoužívá výrazu revoluce s konkrétním přídomek, který by jednoznačně určoval, že má vůbec jít o zásadní změnu společenského

systému, a už vůbec nelze jednoznačně dovodit, že by mělo jít o změnu násilnou, směřující k potlačení práv a svobod jiných apod. To se samozřejmě vnucuje díky historickým reminiscencím spojeným s použitým termínem komunistický, avšak ze samotného termínu revoluce to bez dalšího dovodit nelze. Avšak právě proto, že existuje historická zkušenost s „revolučním překonáváním kapitalismu,“ nelze jednoznačně říci ani to, že by prohlášení v programu (KSM) byla ústavně konformní. O jejich souladu s ústavními principy, na nichž je Česká republika založena, existují proto vážné pochyby právě díky historické zkušenosti s revolučním překonáváním kapitalismu v dosavadních lidských dějinách. Jde ovšem jen o pochyby. JUDr. Milan Kindl, CSc., dodal, že na straně druhé se historický výklad obecně v teorii práva považuje za nejméně spolehlivý.

Ve stanovisku Ústavu státu a práva Akademie věd ČR k některým částem Programu KSM z hlediska jejich slučitelnosti s Ústavou ČR, popř. se zákonem o sdružování ze dne 30.6.2006, které vypracoval JUDr. Jiří Grospič, CSc., je mimo jiné uvedeno, že žalobce svým programem zřejmě vybočuje ze stanovení cílů běžných občanských sdružení upravujících je svými stanovami. To se projevuje především v Programu KSM, který ve svém úvodu odkazuje zároveň na to, že vychází z učení Lenina. Ten jako jedinou formu revolučního překonání kapitalismu a nastolení ekonomických a společenských podmínek pro budování socialismu odůvodňoval a v praxi v sovětském Rusku realizoval diktaturu proletariátu cestou ozbrojené revoluce, která zajistila násilné vyvlastnění soukromých vlastníků a uplatňovala teror proti odpůrcům totalitního politického systému. Diktatura proletariátu je porušením lidských a občanských práv, mimo jiné práva na soukromé vlastnictví a trvale udržuje v nerovnoprávném postavení značnou část obyvatelstva. Zmíněné části Programu KSM jsou tak v rozporu s demokratickými ústavními principy, jež jsou vyjádřeny v hlavě první Ústavy ČR, jmenovitě v čl. 1, čl. 5 a čl. 9 odst. 2 a též v rozporu se základními právy garantovanými v čl. 3 odst. 1, čl. 11 odst. 1 a 2 Listiny. Protiústavní charakter některých partií Programu KSM, které jsou rovněž v rozporu s § 4 zákona o sdružování, dle mínění Ústavu státu a práva AV ČR odůvodňuje postup žalovaného podle § 12 odst. 3 zákona o sdružování.

V oznámení o zahájení řízení o rozpuštění žalobce ze dne 20.7.2006 žalovaný informoval žalobce o tom, že upravený „Politický program KSM“ předložený žalovanému byl shledán protiústavním, a že vzhledem k tomu žalovaný zahájil řízení o rozpuštění žalobce.

Ve vyjádření k zahájení řízení ze dne 3.8.2006 žalobce uvedl, že je zcela jednoznačně a nepochybně na straně demokratické společnosti a respektuje demokratický právní stát, což dokládá znění jeho stanov. Konstatoval, že jeho činnost je v souladu jak s Ústavou, tak i s Listinou. Pokud jde o slova revoluční a revoluce, žalobce odkázal na odborné vyjádření PhDr. Zdeňka Zbořila a posudek Západočeské univerzity v Plzni. Dodal, že mu jde skutečně o zásadní změny uspořádání společnosti, ale jediné o změny, které nejsou v rozporu se základními demokratickými principy a které proběhnou demokraticky v souladu s aktuálním právním řádem. Pokud se jedná o formy vlastnictví (o formy vlastnictví výrobních prostředků, nikoli o vlastnictví komplexně, jak se to snaží podsouvat stanovisko JUDr. Grospiče z Ústavu státu a práva AV ČR), je žalobce pro pluralitní vlastnictví a když hovoří o společenském vlastnictví výrobních prostředků, má tím na mysli výrobní prostředky nezbytné a rozhodující pro vývoj společnosti, o jejichž rozsahu a formách vlastnictví by bylo demokraticky rozhodnuto v souladu s právním řádem. Jde tedy o pojetí konformní s čl. 11 Listiny. V podkladech pro rozhodnutí použitý vývod, že žalobci jde o jiný způsob ustanovování politické reprezentace státu, označil žalobce toliko za vývod žalovaného a zároveň konstatoval, že pokud jde komukoli o jiný způsob ustanovování politické reprezentace a proces ustanovování je konformní s demokratickým a právním státem a aktuálním ústavním

pořádkem, nejedná se o protizákonnou činnost. Cílem žalobce rovněž není účast ve volbách, navíc není právně doloženo, která část stanov či Programu KSM by měla představovat usilování o činnost vyhrazenou politickým stranám či hnutím. Cílem žalobce je skutečné rozvinutí naplňování všech práv a svobod, v jeho dokumentech se nikde neobjevuje hlásání násilí. Žalobce odmítl, že by vyzýval k jinému boji než politickému. Politologicky sporné a různě chápané termíny jako násilná revoluce, třídní boj, diktatura proletariátu či třídní zášť se ve stanovách ani v Programu KSM nevyskytují. Co se týče stanoviska Ústavu státu a práva AV ČR, žalobce k němu uvedl, že se jedná o osobní stanovisko zaměstnance tohoto ústavu JUDr. Grospiče a nikoli samotného ústavu; žalobce má přitom vážný důvod považovat JUDr. Grospiče za podjatého. Z výše uvedených důvodů považuje žalobce zahájení řízení o jeho rozpuštění za neoprávněné a žádá o zastavení tohoto řízení.

Napadeným rozhodnutím žalovaný podle ust. § 12 odst. 3 písm. c) zákona o sdružování rozhodl o rozpuštění žalobce s odůvodněním, jak bylo popsáno shora.

Při jednání před soudem setrval žalobce na podané žalobce. Právní zástupce žalobce poukázal na to, že žalovaný v průběhu řízení měnil svou argumentaci a že v odůvodnění napadeného rozhodnutí svou argumentaci omezil a zúžil toliko na kritiku programového cíle žalobce směřujícího proti vlastnictví jakožto právu garantovanému Ústavou. Protože se úvahy žalovaného týkaly pouze aplikace čl. 11 Listiny, žalobce se v podané žalobě nevyjadřoval k ostatním otázkám, které provázely průběh celého řízení, zejména k otázce způsobu revolučních změn, které jsou deklarovány jako cíl sdružení. Důvod, pro který žalovaný nakonec omezil svou argumentaci na otázku porušování vlastnického práva, spočívá zřejmě v tom, že by jiná argumentace na základě judikatury Evropského soudu pro lidská práva neobstála. Dalším důvodem je zřejmě i skutečnost, že nelze vycházet ani z vyjádření renomovaných ústavů a teoretiků, např. doc. Kindla, který zmínky o revolučních změnách neslučuje s tím, že by se tak muselo dít násilnou cestou. Žalobce zpochybňuje i důvod, který je zřejmý z napadeného rozhodnutí, totiž že by jako občanské sdružení nemohl jít jinou cestou než cestou politické strany. Domnívá se, že existuje řada občanských sdružení, které se rovněž vyjadřují k závažným společenským otázkám a chtějí změnit společenskou realitu. V tomto směru jde o výběrový a nekorektní přístup žalovaného namířený proti žalobci. Právní zástupce žalobce ve věci samé dále uvedl, že soukromé vlastnictví nelze chápat jako pojem právní. Čl. 11 Listiny je pak třeba vnímat v jeho celku, ve znění všech jeho ustanovení, včetně možnosti vyvlastnění zákonnou cestou. Z tohoto pohledu se žalovaný věci nezabýval, ač bylo jeho povinností prokázat, že cíle žalobce směřují k vyvlastnění, jež by bylo v rozporu s Listinou, tj. např. k vyvlastnění v neveřejném zájmu či bez náhrady.

Žalovaný při jednání před soudem uvedl, že důvody rozpuštění žalobce jako občanského sdružení jsou v napadeném rozhodnutí pojaty šířeji. Skutečnosti, které byly důvodem pro vydání rozhodnutí, spočívají ve způsobu, jakým žalobce prezentuje svůj politický program a svoji činnost. Jde o úsilí žalobce měnit věci, které jsou zakotveny v ústavě a které jsou Ústavou garantovány. Co se týče žalobcovy námítky věcné nepříslušnosti Městského soudu, žalovaný odkázal na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 26 Nd 211/2006, podle něhož věcná příslušnost k přezkumu napadeného rozhodnutí přešla s účinností soudního řádu správního na Městský soud v Praze. Dle mínění žalovaného směřuje žalobce otázku svobody projevu s otázkou rozpuštění sdružení při splnění zákonných podmínek. Žalovaný má za to, že jeho rozhodnutí nesměřuje proti svobodě projevu či proti svobodě sdružování. Listina chrání nejenom právo na svobodu projevu a na svobodné sdružování, ale i jiná práva občanů, a všechna tato práva musí být vnímána ve svém celku, ve své vzájemné souvztažnosti s tím, že jedno právo nemůže být nadřazeno jinému. Hranice

svobody projevu je v daném případě dána tím, že kontroverzní cíle a záměry žalobce se vyprofilovaly do určitého programového cíle. Žalovaný při jednání taktéž poukázal na čl. 9 odst. 2 Ústavy zakotvující nepřípustnost změn zásadního systému společnosti.

Soud při ústním jednání rozhodl, že nebude doplňovat dokazování žalobcem navrženými důkazy, neboť dospěl k závěru, že skutkový stav věci byl žalovaným náležitě zjištěn již na základě důkazů provedených v průběhu správního řízení, zejména na základě Programu KSM, a provádění jakýchkoliv dalších důkazů by proto bylo nadbytečným. Soud neprovedl dokazování ani navrhovanou fotokopii komentáře JUDr. Grospiče k článku 7 Československé ústavy či odbornými vyjádřeními zpracovanými v průběhu správního řízení na žádost žalovaného, neboť tato odborná vyjádření ničím nepřispěla ke zjištění skutkového či právního stavu věci (viz níže), a proto nebylo důvodu, aby se jimi soud v řízení zabýval, popřípadě aby zkoumal odbornou úroveň zpracovatele jednoho z těchto vyjádření. Soud vzal při jednání na vědomí současný název žalobce dle aktuálního znění jeho stanov, nepovažoval však za nutné doplňovat dokazování čtením aktuálního znění stanov dokládajícího změny provedené Ústřední radou žalobce dne 15.12.2007, tedy až po vydání napadeného rozhodnutí (podle § 75 s.ř.s. soud vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu).

V posuzované věci vyšel soud z následně uvedené právní úpravy:

Podle čl. 20 odst. 1 Listiny právo svobodně se sdružovat je zaručeno. Každý má právo spolu s jinými se sdružovat ve spolcích, společnostech a jiných sdruženích. Podle odst. 2 občané mají právo zakládat též politické strany a politická hnutí a sdružovat se v nich. Podle odst. 3 výkon těchto práv lze omezit jen v případech stanovených zákonem, jestliže to je v demokratické společnosti nezbytné pro bezpečnost státu, ochranu veřejné bezpečnosti a veřejného pořádku, předcházení trestným činům nebo pro ochranu práv a svobod druhých.

Podle ust. § 4 písm. a/ zákona o sdružování nejsou dovolena sdružení, jejichž cílem je popírat nebo omezovat osobní, politická nebo jiná práva občanů pro jejich národnost, pohlaví, rasu, původ, politické nebo jiné smýšlení, náboženské vyznání a sociální postavení, rozněčovat nenávist a nesnášenlivost z těchto důvodů, podporovat násilí, anebo jinak porušovat ústavu a zákony.

Podle ust. § 12 odst. 3 písm. c/ zákona o sdružování zjistí-li ministerstvo, že sdružení vyvíjí činnost, která je v rozporu s § 4 nebo § 5, neprodleně je na to upozorní a vyzve je, aby od takové činnosti upustilo. Jestliže sdružení v této činnosti pokračuje, ministerstvo je rozpustí. Proti tomuto rozhodnutí je možno podat opravný prostředek k Nejvyššímu soudu České republiky.

Podle čl. 11 odst. 1 Listiny každý má právo vlastnit majetek. Vlastnické právo všech vlastníků má stejný zákonný obsah a ochranu. Dědění se zaručuje. Podle odst. 2 zákon stanoví, který majetek nezbytný k zabezpečování potřeb celé společnosti, rozvoje národního hospodářství a veřejného zájmu smí být jen ve vlastnictví státu, obce nebo určených právnických osob; zákon může také stanovit, že určité věci mohou být pouze ve vlastnictví občanů nebo právnických osob se sídlem v České a Slovenské Federativní Republice. Podle odst. 3 vlastnictví zavazuje. Nesmí být zneužito na újmu práv druhých anebo v rozporu se zákonem chráněnými obecnými zájmy. Jeho výkon nesmí poškozovat lidské zdraví, přírodu a životní prostředí nad míru stanovenou zákonem. Podle odst. 4 vyvlastnění nebo nucené

omezení vlastnického práva je možné ve veřejném zájmu, a to na základě zákona a za náhradu.

Podle čl. 26 odst. 1 Listiny každý má právo na svobodnou volbu povolání a přípravu k němu, jakož i právo podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost.

Podle čl. 1 věty druhé Listiny jsou základní práva a svobody nezadatelné, nezczizitelné, nepromlčitelné a nezrušitelné.

Podle čl. 4 odst. 4 Listiny při používání ustanovení o mezích základních práv a svobod musí být šetřeno jejich podstaty a smyslu. Taková omezení nesmějí být zneužívána k jiným účelům, než pro které byla stanovena.

Podle § 129 odst. 1 s.ř.s. ve věcech správního soudnictví, v nichž zvláštní zákon svěřuje soudu rozhodování o opravných prostředcích proti rozhodnutím správních orgánů podle části páté hlavy třetí občanského soudního řádu, ve znění účinném k 31. prosinci 2002, lze ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona podat ve lhůtě třiceti dnů od doručení rozhodnutí, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinak, žalobu podle části třetí hlavy druhé dílu prvního tohoto zákona, jsou-li splněny podmínky tam stanovené. Nestanoví-li zvláštní zákon jinak, má podání žaloby odkladný účinek.

Na základě žalobcem vznesené námítky věcné nepřislusnosti se soud nejprve zabýval tím, zda je příslušným k řízení o podané žalobě. Soud shledal neopodstatněným názor žalobce, že k řízení o opravném prostředku (žalobě) proti napadenému rozhodnutí je věcně příslušný Nejvyšší soud. Tento žalobcův názor evidentně vychází ze znění poslední věty ustanovení § 12 odst. 3 zákona o sdružování. Žalobce nicméně přehlédl, že zmíněné zákonné ustanovení bylo nepřímo novelizováno ustanovením § 129 odst. 1 s.ř.s.. Ode dne nabytí účinnosti soudního řádu správního (1.1.2003) je podle § 129 odst. 1 s.ř.s. možné v těch věcech správního soudnictví, v nichž zvláštní zákon svěřuje soudu rozhodování *o opravných prostředcích* proti rozhodnutím správních orgánů podle části páté hlavy třetí občanského soudního řádu v jeho znění účinném k 31. prosinci 2002, podat ve lhůtě třiceti dnů od doručení rozhodnutí, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinak, *žalobu podle části třetí hlavy druhé dílu prvního soudního řádu správního*, jsou-li splněny podmínky tam stanovené. Stručně řečeno od 1.1.2003 je třeba proti rozhodnutí žalovaného o rozpuštění občanského sdružení podat žalobu ve smyslu § 65 s.ř.s. a nikoliv opravný prostředek, byť o něm zákon o sdružování jakožto zvláštní zákon nadále hovoří. Věcná a místní příslusnost soudů k řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu se pak řídí ustanovením § 7 odst. 1 a 2 s.ř.s., z něhož vyplývá, že věcně a místně příslušným k projednání a rozhodnutí dané věci je Městský soud v Praze. K témuž závěru dospěl i Nejvyšší soud v usnesení ze dne 15.2.2007 čj. 26 Nd 211/2006 – 14, jímž bylo rozhodnuto o zastavení řízení o žalobě, kterou žalobce v téže věci podal dne 16.11.2006 u Nejvyššího soudu. Z výše uvedeného plyne, že poučení o možnosti podat proti rozhodnutí ve lhůtě do 30 dnů od jeho doručení žalobu k Městskému soudu v Praze, obsažené v napadeném rozhodnutí, je zcela v souladu se zákonem, a že žalovaný tímto poučením nijak neporušil „ústavně i mezinárodně uznávané lidské právo na spravedlivý proces,“ jak namítá žalobce.

O věci samé uvažil soud takto:

Klíčové pro posouzení zákonosti napadeného rozhodnutí je rozřešení otázky, zda v souzené věci byly naplněny zákonem stanovené důvody pro rozpuštění žalobce.

Z napadeného rozhodnutí vyplývá, že důvodem pro rozpuštění žalobce byl závěr žalovaného, že žalobce navzdory předchozí výzvě pokračuje ve veřejné prezentaci svého programu („Program KSM“), v němž se hlásí k úsilí směřujícímu k popření práva soukromého vlastnictví výrobních prostředků, jež je garantováno článkem 11 odst. 1 Listiny. Tuto žalobcovu činnost žalovaný vyhodnotil jako činnost, která je v rozporu s § 4 písm. a/ zákona o sdružování, když shledal, že cíl sledovaný žalobcem, tj. odstranění soukromého vlastnictví výrobních prostředků, je v rozporu s ústavou a zákony. S uvedeným závěrem žalovaného správního orgánu se soud v plném rozsahu ztotožňuje.

Ze znění Programu KSM, v němž žalobce mj. formuluje své veskrze politické názory o potřebě změny společenského zřízení, lze seznat, že „konečným cílem,“ k němuž úsilí žalobce směřuje, je vybudování společnosti komunistické. Tohoto cíle má být dle žalobce dosaženo revolučním překonáním kapitalismu a nastolením ekonomických a společenských podmínek pro budování socialismu, který představuje první stupeň k vytvoření komunistické společnosti. Ekonomickou podmínkou pro (vy)budování socialismu je dle znění Programu KSM *odstranění soukromého vlastnictví výrobních prostředků a jeho nahrazení vlastnictvím společenským*. Žalobcovu prohlášení obsažené v programu, že *stojí na straně úsilí* o nastolení této ekonomické podmínky pro vybudování socialismu, nelze vykládat jinak, než že žalobce takové úsilí plně schvaluje, podporuje a prosazuje. Formulační změnu provedenou v Programu KSM po výzvě žalovaného ze dne 25.11.2005 (záměna slova „usiluje“ slovním spojením „stojí na straně úsilí“) považuje soud pouze za „kosmetickou“ úpravu, která nepředstavuje zásadní změnu v celkovém vyznění dokumentu. I po provedené aktualizaci je totiž evidentní, že žalobce se nadále hlásí a připojuje k úsilí o vybudování komunistické společnosti, k němuž má dojít výše popsáním způsobem.

Soud přisvědčuje závěru žalovaného, že úsilí směřující k odstranění soukromého vlastnictví výrobních prostředků a jeho nahrazení vlastnictvím společenským, k němuž se žalobce ve svém programu přihlásil, je v rozporu s právem každého vlastnit majetek, jež je zaručeno článkem 11 odst. 1 Listiny. Je třeba zdůraznit, že Listina představující součást ústavního pořádku České republiky deklaruje vlastnické právo jako jedno ze základních lidských práv, která jsou podle článku 1 věty druhé Listiny nezadatelná, nezczizitelná, nepromlčitelná a *nezrušitelná*. V souzené věci je relevantní rovněž čl. 26 odst. 1 Listiny, garantující každému právo na svobodnou volbu povolání a přípravu k němu, *jakož i právo podnikat* a provozovat jinou hospodářskou činnost. Nezrušitelným lidským právem je tedy i právo každého podnikat, tj. zvolit si jako své povolání podnikatelskou činnost a tuto pak vykonávat. Naplnění tohoto práva je nepochybně úzce spojeno právě s vlastnictvím výrobních prostředků, neboť k tomu, aby mohl svobodně vykonávat zvolenou profesi, musí soukromý podnikatel zpravidla vlastnit určité výrobní prostředky (soukromý zemědělec traktor, soukromý podnikatel podnikající ve stavebnictví stavební stroje atd.). Odstranění soukromého vlastnictví výrobních prostředků by tedy nevyhnutelně znamenalo nepřiměřený zásah do Listinou zaručeného práva podnikat, které by tím bylo ve své podstatě znemožněno. Právě z tohoto důvodu, a nepochybně i vzhledem k historickým zkušenostem s potlačováním soukromého vlastnictví výrobních prostředků v době následující po únoru 1948, ústavní normy České republiky zaručují právo každému právo vlastnit majetek, které zahrnuje též právo jednotlivce („soukromníka“, „soukromého podnikatele“) vlastnit majetek v podobě výrobních prostředků potřebných k výkonu jeho povolání.

K argumentaci, v níž se žalobce dovolává článku 11 odst. 2 a 4 Listiny, soud předně uvádí, že znění Programu KSM hovoří o odstranění soukromého vlastnictví výrobních prostředků jako celku, bez jakýchkoliv výjimek. Listinou garantované soukromé vlastnictví

výrobních prostředků však nemůže být jako celek zrušeno (slovy žalobce „odstraněno“), a to ani formou zákona vydaného postupem předvídaným v článku 11 odst. 2 Listiny. K odstranění soukromého vlastnictví výrobních prostředků stejně tak nemůže dojít ani cestou vyvlastnění ve smyslu článku 11 odst. 4 Listiny. Zákon, jenž by za majetek nezbytný k zabezpečování potřeb celé společnosti, rozvoje národního hospodářství a veřejného zájmu, který smí být jen ve vlastnictví státu, popř. obce nebo určených právnických osob, označil veškeré výrobní prostředky nacházející se ve vlastnictví jednotlivců – soukromých podnikatelů, a tím v souladu se záměrem žalobce zcela odstranil soukromé vlastnictví výrobních prostředků, by nepochybně byl v rozporu s výše zmíněnými články 11 odst. 1 a 26 odst. 1 Listiny, nehledě k tomu, že majetek v podobě výrobních prostředků ve vlastnictví soukromých podnikatelů nelze v jeho souhrnu označit za majetek *nezbytný k zabezpečování potřeb celé společnosti, rozvoje národního hospodářství a veřejného zájmu*. Protiústavní by byla rovněž snaha o dosažení téhož cíle postupným vyvlastňováním výrobních prostředků v soukromém vlastnictví. Jak již bylo uvedeno shora, základní lidská práva vlastnit majetek (tj. i majetek v podobě výrobních prostředků) a podnikat jsou nezrušitelná. Podle článku 4 odst. 4 Listiny musí být při používání ustanovení o mezích těchto základních práv *šetřeno jejich podstaty a smyslu* a jejich případná omezení stanovená zákonem nesmějí být zneužívána k jiným účelům, než pro které byla stanovena. Zákon tedy může stanovit limity vlastnického práva, jakož i práva podnikat, musí však přitom zachovat (šetřit) podstatu a smysl těchto práv, což znamená, že nemůže tato práva úplně zrušit (odstranit). Uvedený závěr samozřejmě dopadá i na zákony vyhrazující určitý majetek jen do vlastnictví státu, obce nebo určených právnických osob či na zákony upravující podmínky vyvlastnění nebo nuceného omezení vlastnického práva. Jestliže by formou takových zákonů došlo k vyvlastnění výrobních prostředků v rukou jednotlivců a tím k faktickému popření práva svobodně podnikat a práva vlastnit pro tento účel potřebný majetek, jednalo by se - i s vědomím existence právní úpravy obsažené v žalobcem citovaném článku 1/1 Dodatkového protokolu k Úmluvě a článku 1/2 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech - o protiústavní zásah do podstaty a smyslu uvedených lidských práv, o jejich zrušení (nikoliv omezení), které Listina nepřipouští.

K námitce žalobce, že český právní řád nedefinuje soukromé a společenské vlastnictví a že se jedná o teoretické pojmy, soud uvádí, že obsah obecně užívaného pojmu „soukromé vlastnictví“ je všeobecně srozumitelný a nepochybný; proto není ani v nejmenším zapotřebí, aby byl tento pojem právem definován. Tímto pojmem je označováno vlastnické právo jednotlivce – subjektu soukromého práva (fyzické či právnické osoby), odlišného od státu a jiných veřejnoprávních uskupení. Úsilím o odstranění soukromého vlastnictví výrobních prostředků, na jehož straně dle znění Programu KSM žalobce stojí, je vzhledem k vyloženému obsahu pojmu „soukromé vlastnictví“ nutno rozumět úsilí o odstranění stavu, kdy se výrobní prostředky nachází ve vlastnictví individuálních fyzických či právnických osob jakožto subjektů soukromého práva. Jak již bylo soudem konstatováno shora, je tento stav garantován ústavněprávními normami; úsilí o jeho odstranění je tudíž nutně protiústavní.

Soud nikterak nezpochybňuje, že výkon vlastnického práva není neomezený. Individuální vlastník – subjekt soukromého práva je při výkonu svého vlastnického práva často limitován formou zákonů stanovících různá omezení vlastnického práva. Taková omezení jsou v souladu s koncepcí vlastnického práva zakotvenou v článku 11 odst. 3 Listiny, který stanoví, že vlastnictví zavazuje, nesmí být zneužito na újmu práv druhých anebo v rozporu se zákonem chráněnými obecnými zájmy a jeho výkon nesmí poškozovat lidské zdraví, přírodu a životní prostředí nad míru stanovenou zákonem. Veřejnoprávní regulace výkonu vlastnického práva individuálního vlastníka však ještě neznamená, že „soukromé

vlastnictví“ ve smyslu vyloženém v předchozím odstavci neexistuje, neboť bylo v důsledku této regulace změněno na vlastnictví společenské, jak tvrdí žalobce. Vlastní-li soukromý zemědělec traktor, je povinen při jeho užívání (tj. při výkonu vlastnického práva k předmětu vlastnictví) dodržovat zákonem stanovené příkazy a omezení, např. dodržovat silniční předpisy při jízdě po pozemní komunikaci. To však neznamená, že jeho vlastnické právo k traktoru tím ztrácí svůj individuální charakter a mění se ve vlastnictví společenské. Soud také nemůže souhlasit s názorem žalobce, že soukromé vlastnictví v „krystalicky čisté“ podobě je dnes jen to, které pochází z trestné činnosti. Příkladem zmíněný traktor, stejně jako věci osobní potřeby, které si soukromý zemědělec zakoupí v obchodě, jistě nejsou ve společenském vlastnictví, ale v individuálním, ryze soukromém vlastnictví fyzické osoby.

Závěry žalovaného obsažené v odůvodnění napadeného rozhodnutí vychází výlučně z hodnocení Programu KSM, jehož znění je nesporné. Žalovaný v napadeném rozhodnutí právně posoudil zjištěný skutkový stav věci, aniž by se jakkoliv dovolával stanoviska JUDr. Grospiče, CSc. (správně stanoviska Ústavu státu a práva Akademie věd ČR, které jmenovaný vypracoval). Na tomto místě je nutné zdůraznit, že právní posouzení věci, to jest rozřešení otázky, zda byly naplněny zákonem taxativně vymezené důvody pro vydání rozhodnutí o rozpuštění žalobce, je úkolem žalovaného správního orgánu, nikoliv úkolem jím oslovených odborníků. V souzené věci stojí závěry, jimiž žalovaný zdůvodnil rozhodnutí o rozpuštění žalobce, *vylučně* na posouzení otázky, zda je žalobcem hlášené úsilí, resp. přihlášení se k úsilí o odstranění soukromého vlastnictví výrobních prostředků, v souladu s Listinou a Ústavou. Touto otázkou se žádný z odborníků oslovených v průběhu řízení žalovaným ve svém vyjádření nezabýval. Jejich odborná vyjádření tedy ničím zásadním nepřispěla ke zjištění skutkového či právního stavu věci, nesloužila žalovanému jako podklad pro rozhodnutí o věci samé, a proto nebylo důvodu, aby žalovaný obsah těchto vyjádření, z nichž ve svých závěrech nečerpal, v napadeném rozhodnutí uváděl a vypořádával se s nimi. Z téhož důvodu (nevýznamnost odborných vyjádření pro rozhodnutí žalovaného o věci samé) jsou irelevantní i námitky, jimiž žalobce brojí proti osobě JUDr. Grospiče, CSc., jeho vědeckému profilu a údajné podjatosti. Je třeba uvést, že jmenovaný odborné stanovisko vypracoval nikoliv jako soukromá osoba, ale jménem Ústavu státu a práva Akademie věd ČR jako vědecký pracovník tohoto ústavu. Z názvu stanoviska „Stanovisko Ústavu státu a práva AV ČR k některým částem programu“ a též ze skutečnosti, že stanovisko jménem ústavu podepsal jeho ředitel, je zřejmé, že se jedná o stanovisko celého ústavu, nikoliv o prezentaci „současných osobních názorů“ JUDr. Grospiče, CSc. I z tohoto důvodu žalovaný nepochybil, když se odmítl zabývat nekonkrétní námitkou podjatosti JUDr. Grospiče, CSc., uplatněnou v průběhu řízení žalobcem.

Soud má na rozdíl od žalobce za to, že odůvodnění napadeného rozhodnutí je plně v souladu s § 68 odst. 3 správního řádu. V odůvodnění rozhodnutí jsou uvedeny úvahy, jimiž se žalovaný správní orgán řídil při hodnocení podkladů pro jeho vydání (tímto podkladem byl především Program KSM), jakož i úvahy týkající se právního posouzení věci. Neopodstatněná je námitka, že žalovaný v odůvodnění rozhodnutí neuvedl jedinou větu z Programu KSM, ani jedinou právní normu, kterou měl žalobce porušit. V napadeném rozhodnutí je citována sporná pasáž z Programu KSM týkající se úsilí o odstranění soukromého vlastnictví výrobních prostředků, k němuž se žalobce přihlásil, a stejně tak jsou zde srozumitelně popsány právní úvahy, jimiž žalovaný zdůvodnil naplnění zákonem stanovených podmínek pro vydání rozhodnutí o rozpuštění žalobce. Lze jen zopakovat, že důvodem pro rozpuštění žalobce, zřejmým z napadeného rozhodnutí, byl závěr žalovaného, že žalobce navzdory předchozí výzvě pokračuje ve veřejné prezentaci svého programu („Program KSM“), v němž se hlásí k úsilí směřujícímu k popření práva soukromého vlastnictví výrobních prostředků, jež

je garantováno článkem 11 odst. 1 Listiny. Tuto žalobcovu činnost žalovaný důvodně vyhodnotil jako činnost, která je v rozporu s § 4 písm. a/ zákona o sdružování, když shledal, že cíl sledovaný žalobcem, tj. odstranění soukromého vlastnictví výrobních prostředků, je v rozporu s Ústavou a Listinou. Žalovanému je nutno přisvědčit v tom, že vytvoření programu, v němž jsou formulovány cíle, o jejichž dosažení žalobce coby občanské sdružení usiluje nebo které plně schvaluje, podporuje a prosazuje („stojí na straně úsilí“ o jejich dosažení), a následná veřejná prezentace tohoto programu jsou ze strany žalobce činnosti ve smyslu § 12 odst. 3 zákona o sdružování. Tentýž zákon pak v § 4 písm. a/ prohlašuje za nedovolená sdružení, jejichž cílem je „.....jinak porušovat ústavu a zákony.“ To, že cíl spočívající v odstranění soukromého vlastnictví výrobních prostředků je v rozporu s ústavněprávními normami (jeho dosažením by byly tyto normy porušeny), bylo již soudem podrobně zdůvodněno shora. Žalovaný tedy postupoval v souladu s § 12 odst. 3 písm. c/ zákona o sdružování, když rozhodl o rozpuštění žalobce poté, co žalobce i přes předchozí výzvu pokračoval v činnosti spočívající v prezentaci výše uvedeného protiústavního cíle.

Soud nemohl vejít ani na námitky, v nichž se žalobce dovolává svobody projevu, práva svobodně vyjadřovat své názory a práva svobodně vyhledávat a rozšiřovat ideje a informace ve smyslu článku 17 Listiny a mezinárodních úmluv jím zmíněných v podané žalobě. Jak žalovaný zcela správně poznamenal při ústním jednání před soudem, žalobcovo právo na svobodu projevu nelze nadřazovat ostatním základním lidským právům a svobodám, které je třeba vnímat v jejich vzájemné souvztáznosti. V souzené věci je základním lidským právem, jehož výkon byl napadeným rozhodnutím dotčen, právo svobodně se sdružovat zaručené článkem čl. 20 Listiny. Podle odstavce 3 tohoto článku lze výkon práva svobodně se sdružovat omezit jen v *případech stanovených zákonem*, jestliže to je v demokratické společnosti nezbytné pro bezpečnost státu, ochranu veřejné bezpečnosti a veřejného pořádku, předcházení trestným činům nebo pro ochranu práv a svobod druhých. Zákonem, jenž stanoví případy možného omezení výkonu sdružovacího práva, je zákon o sdružování, který vymezuje, jaká sdružení nejsou dovolena, a stanoví též podmínky, za kterých lze již existující občanské sdružení rozpustit. Důvod pro rozpuštění sdružení upravený v § 12 odst. 3 písm. c/ zákona o sdružování je nepochybně jedním z případů předvídaných článkem 20 odst. 3 Listiny, neboť v demokratické společnosti nelze z hlediska ochrany práv a svobod druhých tolerovat taková sdružení, která by *vyvíjela činnost* jsoucí v rozporu s § 4 nebo § 5 zákona o sdružování. Za takovou činnost lze jistě považovat též trvající veřejnou prezentaci programu formulujícího protiústavní cíle, které občanské sdružení schvaluje, podporuje a prosazuje, o jejichž dosažení usiluje nebo „stojí na straně úsilí“ o jejich dosažení. Žalobcova svoboda projevu a jeho právo šířit ideje a informace v žádném případě nejsou bezbřehé. Pokud by přípravný výbor žalobce *vyjádřil názor*, že založené sdružení stojí na straně úsilí, jehož cíl spočívá v porušování základních lidských práv, již ve stanovách připojených k návrhu na registraci sdružení, musel by žalovaný registraci takového sdružení postupem podle § 8 odst. 1 písm. c/ zákona o sdružování odmítnout, neboť by se jednalo o sdružení nedovolené. To, že návrhu na registraci žalobce bylo v minulosti vyhověno a žalobce tak právně vznikl, ještě neznamená, že v průběhu své další existence může bez omezení šířit jakékoliv názory, zaštiťujíc se přitom právem na svobodu projevu. Hlásá-li žalobce i přes výzvu ministerstva ve svém programu, že stojí na straně úsilí, jehož cíl je v rozporu s Listinou tvořící součást ústavního pořádku České republiky, je dán důvod pro jeho rozpuštění bez ohledu na to, že žalobcova protizákonná činnost spočívá v „pouhém“ šíření informace o svém programovém cíli. Rozpuštění žalobce je v takovém případě přípustným omezením výkonu sdružovacího práva, které je stanoveno zákonem na základě a v souladu s článkem 20 odst. 3 Listiny.

Přestože žalovaný ve výzvě ze dne 25.11.2005 upozornil žalobce mj. i na to, že se v případě žalobce dle názoru správního orgánu jedná o sdružování za účelem účasti na politickém životě společnosti, což je činnost vyhrazená toliko politickým stranám a politickým hnutím, na kterou se zákon o sdružování podle § 1 odst. 3 písm. a/ nevztahuje, důvodem pro rozpuštění žalobce podle napadeného rozhodnutí *nebylo* zjištění žalovaného, že by žalobce v rozporu se zákonem vyvíjel činnost, která je vyhrazena politickým stranám a politickým hnutím. Soud v řízení podle § 65 a násl. s.ř.s. přezkoumává zákonnost napadeného rozhodnutí, a tudíž se může zabývat pouze posouzením těch důvodů pro rozpuštění žalobce, které jsou v přezkoumávaném rozhodnutí obsaženy. Argumentace uplatněná žalobcem při ústním jednání před soudem, vztahující se právě k otázce, zda se žalobce při své činnosti může vyjadřovat k závažným společenským a politickým otázkám, a poukaz na to, že tak činí i jiná občanská sdružení, jsou tudíž pro posouzení zákonnosti napadeného rozhodnutí irelevantní.

Soud tedy neshledal žalobu důvodnou, a proto jí podle ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., neboť žalobce nebyl ve sporu úspěšný a žalovanému žádné náklady v řízení nevznikly.

P o u č e n í :

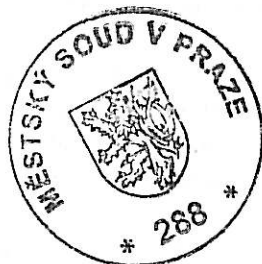
Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost za podmínek uvedených v ustanovení § 102 a násl. s.ř.s., a to ve lhůtě do dvou týdnů po doručení tohoto rozsudku. Kasační stížnost se podává u Městského soudu v Praze, rozhodovat o ní přísluší Nejvyššímu správnímu soudu.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 19. března 2008

JUDr. Naděžda Řeháková v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Pekárková

PROTOKOL O JEDNÁNÍ

Městský soud v Praze

oddělení: 9 Ca

dne: 19. března 2008

Věc:

Žalobce (žalobkyně): Komunistický svaz mládeže

proti

Žalovaný (žalovaná): Ministerstvo vnitra

- žaloba proti rozhodnutí správního orgánu ze dne 12.10.2006, č.j. VS-6590/SDR/1-2006

Jednání zahájeno v 09.00 hodin.

Přítomni od soudu:

Předsedkyně senátu: JUDr. Naděžda Řeháková

Soudci: JUDr. Ivanka Havlíková

Mgr. Martin Kříž

Pověřený člen senátu: Mgr. Martin Kříž

Při jednání byli přítomni:

Za žalobce: přítomen předseda sdružení p. Milan Krajča – totožnost zjištěna z OP,

Zástupce žalobce: JUDr. Čestmír Kubát, CSc., advokát – přítomen osobně, totožnost zjištěna z průkazu ČAK a OP, zastoupení dle plné moci ze dne 30.10.2006 na č.l. 8 spisu

Za žalovaného správní orgán: JUDr. Václav Henych, dle pověření ze dne 27.2.2008, totožnost zjištěna z OP

Dále při jednání přítomna veřejnost. Předsedkyni senátu dáno povolení k pořizování obrazově-zvukových záznamů na počátku jednání a případně při vyhlášení rozsudku.

Zahájeno jednání, jednáno podle soudního řádu správního.

Právní zástupce žalobce uvádí, že žalobce trvá na podané žalobě v plném rozsahu. Poukazuje na to, že ministerstvo v průběhu řízení měnilo argumentaci. V odůvodnění napadeného rozhodnutí svou argumentaci omezilo a zúžilo na kritiku programového cíle žalobce směřujícího proti vlastnictví, proti právu, které je garantováno Ústavou. Protože se úvahy žalovaného týkaly pouze aplikace článku 11 Listiny základních práv a svobod, žalobce se v podané žalobě nevyjadřuje k ostatním otázkám, které provázely průběh celého řízení, zejména k otázce způsobu revolučních změn, které jsou deklarovány jako cíl sdružení. Důvod, proč žalovaný nakonec omezil svou argumentaci na otázku porušování vlastnického práva, dle žalobce zřejmě spočívá v tom, že by na základě judikatury Evropského soudu pro lidská práva jiná argumentace neobstála. Tímto důvodem je zřejmě i skutečnost, že nelze vycházet ani z vyjádření renomovaných ústavů i teoretiků, např. doc. Kindla, který neslučuje zmínky o

revolučních změnách s tím, že by se tak muselo dít násilnou cestou. Žalobce zpochybňuje i důvod, který je zřejmý z napadeného rozhodnutí, totiž že by žalobce jako občanské sdružení nemohl jít jinou cestou než cestou politické strany. Domnívá se, že nelze přistupovat k občanskému sdružení výběrově, a poukazuje na to, že existuje řada občanských sdružení, které se rovněž vyjadřují k závažným společenským otázkám a chtějí změnit společenskou realitu. V tomto směru jde o nekorektní přístup Ministerstva k žalobci. Pokud bylo žalobci vytýkáno, že nereagoval na změnu právní úpravy a nemá ve svém názvu označení, že se jedná o občanské sdružení, právní zástupce žalobce poukazuje na to, že ke dni 10.1.2008 došlo ke schválení a k aprobaci změn stanov žalobce Ministerstvem vnitra. V aktuálních stanovách je již uvedena forma občanského sdružení s tím, že zásadním dokumentem sdružení jsou stanovy, jejichž součástí je program.

Zástupce žalovaného správního orgánu poukazuje na to, že důvody rozpuštění žalobce jako občanského sdružení jsou v napadeném rozhodnutí dle jeho názoru pojaty širěji. Skutečnosti, které byly důvodem pro vydání rozhodnutí, spočívají ve způsobu, jakým žalobce prezentuje svůj politický program a svoji činnost. Jde o úsilí žalobce měnit věci, které jsou zakotveny v Ústavě a Ústavou garantovány. K námitce věcné nepříslušnosti Městského soudu odkazuje žalovaný na rozhodnutí Nejvyššího soudu, sp. zn. 26 Nđ 211/2006 s tím, že věcná příslušnost k přezkumu správního rozhodnutí s novelou soudního řádu správního, resp. s účinností tohoto zákona, přešla na Městský soud. Poučení o opravném prostředku v napadeném rozhodnutí tedy nebylo vadné. K věcné otázce žalovaný uvádí, že žalobce směšuje otázku svobody projevu s otázkou rozpuštění sdružení při splnění zákonných podmínek. Žalovaný má za to, že jeho rozhodnutí nesměřuje proti svobodě projevu či proti svobodě sdružování. Listina základních práv a svobod chrání nejenom právo na svobodu projevu a na svobodné sdružování, ale i jiná práva občanů, a tato všechna práva musí být vnímána ve svém celku, ve své vzájemné souvztažnosti s tím, že jedno právo nemůže být nadřazeno právu jinému. Hranice svobody projevu je v dané věci dána tím, že kontroverzní cíle a záměry žalobce se vyprofilovaly do určitého programového cíle. K dalším námitkám obsaženým v žalobě, které žalovaný ne zcela pochopil z hlediska citací a znění zde použitých formulí, jako např. krystalicky čisté soukromé vlastnictví apod., se žalovaný nevyjadřuje.

Ze soudního spisu se konstatuje podaná žaloba, vyjádření žalovaného a usnesení Nejvyššího soudu ČR z 15.2.2007 čj. 26 Nđ 211/2006-14. Ze správního spisu se konstatuje a podrobně referuje podnět k rozpuštění KSM ze dne 17.10.2005 včetně přílohy – Politického programu KSM, upozornění Ministerstva vnitra a jeho výzva ze dne 25.11.2005, reakce žalobce na tuto výzvu včetně aktualizovaného znění Programu KSM, žádost Ministerstva vnitra ze dne 29.5.2006 o vyjádření, odborné vyjádření doktora Zdeňka Zbořila, vyjádření proděkana Právnické fakulty Západočeské univerzity a stanovisko Ústavu státu a práva Akademie věd ČR vypracované na žádost Ministerstva vnitra, dále oznámení žalovaného o zahájení řízení o rozpuštění žalobce, vyjádření žalobce k zahájení řízení a napadené rozhodnutí.

Zástupce žalobce překládá soudu stanovy Komunistického svazu mládeže, o.s., které byly vzaty žalovaným na vědomí dne 10.1.2008 s tím, že v těchto stanovách je již žalobce řádně označen jako občanské sdružení. Poukazuje na to, že základními dokumenty žalobce podle této verze stanov jsou stanovy. Kopie stanov je soudu předkládána zároveň s originálem, který se po ověření shody s kopií vrací právnímu zástupci žalobce. Žalobce uvádí, že tyto stanovy považuje za významné i z hlediska procesně právní otázky označení žalobce. Zástupce žalovaného bez vyjádření k podkladům řízení.

Zástupce žalobce uvádí ještě několik poznámek k přednesu žalovaného, a to z hlediska žalobního bodu uvedeného pod bodem 2 podané žaloby. Konstatuje, že soukromé vlastnictví nelze chápat jako pojem právní, toto existuje všude kolem nás a zákony upravují vztah k tomuto vlastnictví. Článek 11 Listiny základních práv a svobod je třeba vnímat v jeho celku, ve znění všech jeho ustanovení, včetně možnosti vyvlastnění zákonnou cestou. Žalobce je toho názoru, že Ministerstvo vnitra se z tohoto pohledu věci nezabývalo, ač bylo jeho povinností prokázat, že cíle žalobce směřují k vyvlastnění, které by bylo v rozporu s Listinou, tj. například k vyvlastnění v neveřejném zájmu či bez náhrady.

K tomu zástupce žalovaného uvádí, že díky přednesu zástupce žalobce pochopil cíl a záměr činnosti žalobce a ověřil si, že postup Ministerstva byl v pořádku. V této souvislosti poukazuje na článek 9 odst. 2 Ústavy ČR ohledně nepřipustnosti změny zásadního systému společnosti.

Zástupce žalobce k dotazu soudu uvádí, že trvá na uplatněných návrzích důkazů, jak byly uvedeny v žalobě. Trvá zejména na provedení důkazu odborným posudkem doktora Grospiče s tím, že tento teoretik publikoval již před revolucí a jeho koncepce je tou, která zvítězila ve vědě státu a práva před přijetím stalinské ústavy v roce 1936.

Po tiché poradě senátu soud rozhodl o návrzích důkazů takto:

Soud nebude provádět dokazování důkazy navrženými v písemném vyhotovení žaloby.

Rozhodnutí o neprovádění důkazů soud zdůvodňuje tím, že napadené rozhodnutí není opřeno o listiny, které jsou v žalobě navrženy k důkazu. Pokud jde o stanovky Komunistického svazu mládeže, o.s., předložené soudu při jednání, soud nemá pochyby o označení žalobce jako sdružení a nemá proto důvod tento důkaz provádět.

Přistoupeno ke konečným návrhům. Právní zástupce žalobce ve svém konečném návrhu navrhuje, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Na nákladech řízení účtuje náklady právního zastoupení a zaplacený soudní poplatek, uvádí, že není plátcem DPH. Zástupce žalovaného navrhuje, aby soud podanou žalobu zamítl, náklady řízení neúčtuje.

Po přerušení jednání a poradě senátu vyhlášen

ROZSUDEK

- I. **Žaloba se z a m í t á .**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Dáno odůvodnění rozsudku a poučení o opravném prostředku.
Hlasitě diktováno bez námitek, reprodukce záznamu nevyžádána ani neprovedena.

Jednání skončeno v **10.50 hodin.**

Ze zvukového záznamu přepsala dne 25.3.2008: Holečková

